

29 november 2021

Verschenen op 25 november 2021 op [German Foreign Policy](#) (*)

Nederlandse vertaling door Ander Europa

Met dank voor de toelating tot publicatie

Verleden week bereikte de Duitse ‘verkeerslichtcoalitie’ (sociaaldemocratische SPD, liberale FDP en Grünen) een akkoord over het geplande regeringsbeleid. Het kritisch journalistencollectief achter German Foreign Policy ging na wat de intenties zijn op het gebied van defensie en buitenlandse politiek. De Berlijnse regeringscoalitie zet in op verdere bewapening, intensivering van sommige aspecten van de machtsstrijd met Rusland en China, en plant ook een deportatieoffensief.

De aantredende Duitse regeringscoalitie houdt vast aan ‘nucleaire participatie’ [*nuclear sharing*, een NATO-concept waarbij NATO-landen zonder kernwapens betrokken worden bij de nucleaire politiek], zal bewapende drones aanschaffen, de rivaliteit met China laten toenemen en een deportatieoffensief (‘repatriëring’) beginnen. Dit zijn maatregelen die zijn vastgelegd in het nieuwe regeerakkoord van de SPD, FDP en Groenen dat op 24 november aan het publiek is voorgesteld. Volgens het akkoord zal de volgende regering onder leiding van kanselier Olaf Scholz (SPD) en minister van Buitenlandse Zaken Annalena Baerbock (Groenen) in hoofdzaak het buitenlands en militair beleid van de vorige regering Merkel voortzetten. Naast de oriëntatie op het transatlantische bondgenootschap wordt in het akkoord ook opgeroepen om de EU om te vormen tot een sterke politieke macht op buitenlands en militair gebied. Dit laatste moet worden bereikt door de besluitvormingsstructuren te stroomlijnen en de externe afhankelijkheid te verminderen. Bovendien moet de Unie militair verder worden uitgebouwd. In haar rivaliteit met China zal de nieuwe coalitie zich aansluiten bij een nieuwe campagne van de VS die erop gericht is de internationale positie van Taiwan te versterken en VN-resoluties te schenden.

“Doeltreffender worden op internationaal vlak”

De komende Duitse regering zal essentieel het buitenlands en militair beleid van de aftredende CDU/CSU-SPD-coalitie voortzetten, zo blijkt uit het nieuwe regeerakkoord. “Het transatlantische partnerschap en de vriendschap met de VS” blijven “een centrale pijler” van het Duitse buitenlandse beleid, en de NAVO blijft een “onmisbaar aspect van onze veiligheid.”[1] Tegelijkertijd streeft de nieuwe coalitie naar een belangrijkere wereldwijde politieke status van de EU. “Ons doel is een soevereine EU, als een krachtige speler in een wereld die wordt gekenmerkt door onveiligheid en systemische rivaliteit,” aldus het coalitieakkoord: “Wij zetten ons in voor een echt gemeenschappelijk buitenlands, veiligheids- en defensiebeleid in Europa. De EU moet internationaal doeltreffender worden en meer eenheid vertonen.” Annalena Baerbock, co-voorzitster van de Groenen en toekomstige Minister van Buitenlandse Zaken, kondigde aan dat het de bedoeling is om “te komen tot een actief Europees buitenlands beleid.”[2]

Klaar voor conflictescalatie

Om dit te bereiken willen SPD, FDP en Groenen enerzijds de besluitvormingsstructuren van de EU stroomlijnen, en anderzijds de Unie bevrijden van haar externe afhankelijkheid, om het hoofd te kunnen bieden aan mondiale rivaliteiten. In de EU zouden ze “de unanimitétsregel in de Raad van Ministers van de EU” over kwesties van buitenlands en militair beleid “willen vervangen door een stemming met gekwalificeerde meerderheid”. Dit zou in feite een bepaald aantal lidstaten binden aan buitenlands beleid dat in strijd is met hun belangen. De nieuwe regeringscoalitie belooft dat kleinere lidstaten – die vrezen dat zij de facto volledig buiten spel worden gezet – “op passende wijze” bij het besluitvormingsproces zullen worden betrokken. Wat als ‘passend’ moet worden beschouwd, wordt niet uitgelegd. Tegelijkertijd moet de EU “minder afhankelijk en kwetsbaar worden op belangrijke strategische gebieden, zoals energievoorziening, gezondheid, invoer van grondstoffen en digitale technologie”. Dit vereist “gezamenlijke aankopen, coördinatie van de productie van cruciale grondstoffen, alsook de vermindering van cruciale geïmporteerde producten” om “autonome effectiviteit in de mondiale context” te creëren. In feite heeft de verminderde afhankelijkheid als bedoeling een grotere bereidheid tot escalatie van conflicten.

Bewapende drones en een EU-hoofdkwartier

In deze context kondigt de nieuwe regeringscoalitie aan dat ze de bewapening zal voortzetten en de “modernisering van de infrastructuur van de Bundeswehr” zal versnellen. “De Bundeswehr zal zich voorzien van bewapende drones” en dat moet “in toenemende mate worden opgenomen in internationale controleregimes.” Naar welke “controleregimes” concreet wordt verwezen, blijft onduidelijk. De Bundeswehr zal haar bewapeningsopbouw in NAVO-verband voortzetten, maar zich tegelijkertijd oriënteren op een EU-legermacht: SPD, FDP en Groenen pleiten voor “sterkere samenwerking tussen de nationale legers van de EU-lidstaten, die bereid zijn te integreren,” en streven daarom naar “gemeenschappelijke commandostructuren en de oprichting van een gemeenschappelijk civiel-militair hoofdkwartier.” “Bij al deze stappen moet de “interoperabiliteit en complementariteit met de commandostructuren en vermogens van de NAVO gewaarborgd blijven”, aldus de overeenkomst, gezien het feit dat de wapenopbouw in de EU waarschijnlijk nog geruime tijd in beslag zal nemen.

Nucleaire participatie

De aantredende regeringscoalitie zet zich ook in voor het behoud van Amerikaanse kernwapens in Duitsland en de eventuele inzet ervan met vliegtuigen van de Bundeswehr. “Er zal een opvolgsysteem voor het Tornado-gevechtsvliegtuig worden aangeschaft,” dat Amerikaanse kernbommen vanuit Büchel (in de Eifel) naar hun doelen moet vervoeren in geval van oorlog. De nieuwe coalitie zal niet alleen “gewetensvol en objectief de aanschaf ervan steunen, maar ook het certificeringsproces, met het oog

op de Duitse participatie in kernbewapening”, aldus de overeenkomst.

Tegen Rusland, tegen China

De machtsstrijd tegen Rusland en China zal volgens SPD, FDP en Groenen worden voortgezet en zeker op een aantal terreinen worden geïntensiveerd. Wat Rusland betreft, wordt in het akkoord vrijblijvend gesteld dat “de Duits-Russische relatie” “diepgaand en veelzijdig” is; de coalitie is “bereid een constructieve dialoog aan te gaan”. In de overeenkomst worden echter wel de belangrijkste conflictpunten genoemd. Wat Wit-Rusland en Oekraïne betreft, moet onmiddellijk een einde worden gemaakt aan de “Russische tussenkomsten ten behoeve van Loekasjenko” en aan de “annexatie van de Krim, in strijd met het internationaal recht”. Het opheffen van de sancties tegen Rusland hangt af van “de volledige naleving van de akkoorden van Minsk”, alhoewel deze op elk moment door Kiev kunnen worden gesaboteerd. Wat China betreft kondigt de nieuwe regeringscoalitie aan dat zij “overal waar mogelijk” samenwerking met China zoekt; zo wordt de poort niet gesloten voor een heel deel van de Duitse industrie. Tegelijkertijd bevestigt de coalitie echter dat zij “de schendingen van de mensenrechten door China” – “met name in Xinjiang” – zal blijven “aanpakken”, maar ook “de relevante deelname van het democratische Taiwan aan internationale organisaties” zal blijven steunen. De nieuwe regeringscoalitie sluit zich dus aan bij de VS-campagne tegen VN-resolutie 2758. [3]

Het rood-groen-geel deportatieoffensief

Tenslotte kondigt het rood-groen-geel [4] regeerakkoord ook een voortzetting aan van het conflict rond de opheffing van octrooien op Covid-19-vaccins, en strenge maatregelen om vluchtelingen te weren. Wat de vaccins betreft, zullen “vrijwillige productiepartnerschappen” worden gesteund; dit was ook de koers van de uittredende regering, die tijdelijke vrijstellingen van octrooien had geblokkeerd. Wat de vluchtelingenkwestie betreft, staat in het akkoord: “Wij zullen de illegale migratie beperken”. Daarom willen SPD, FDP en Groenen “een repatriëringsoffensief” starten. “In de toekomst zal de federale overheid ... de deelstaten sterker ondersteunen bij uitzettingen.” Ook moet worden onderzocht of de behandeling van asielaanvragen “in uitzonderlijke gevallen niet mogelijk is ... in derde landen.” Ten slotte zal de nieuwe coalitie “voorrang geven aan asielaanvragen uit landen met een lage erkenningsgraad (...) om het proces te versnellen.” Dit zal een snellere deportatie van vluchtelingen, die in Duitsland niet erkend zijn, vergemakkelijken.

(*) German-Foreign-Policy.com wordt gerealiseerd door een groep onafhankelijke journalisten en sociale wetenschappers die “permanent de hernieuwde pogingen van Duitsland opvolgen om terug een hoge machtsstatus te verwerven op economisch, militair en politiek vlak.” De meeste artikels zijn zowel in het Duits als het Engels beschikbaar.

[1] [Mehr Fortschritt wagen. Bündnis für Freiheit, Gerechtigkeit und Nachhaltigkeit](#). Koalitionsvertrag 2021-2025 zwischen der Sozialdemokratischen Partei Deutschlands (SPD), Bündnis 90/Die Grünen und den Freien Demokraten (FDP).

[2] Volker Petersen, Hubertus Volmer: [Das hat sich die Ampel vorgenommen. n-tv.de](#) 24.11.2021.

[3] Zie ook [Conflict over Taiwan \(I\)](#).

[4] Dit verwijst naar de kleuren van de coalitiepartners: SPD rood, Grünen groen en FDP geel.

NB: De verdeling van de ministerportefeuilles kan men (onder voorbehoud van de goedkeuring door de partijen) [hier bekijken](#).

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)